

af de øjeblikkelige Forhold i Mobiliseringsøjeblikket, dels ud fra Anskuelse, der allerede var til Stede tidligere, i mere eller mindre latent Form. Det er ogsaa den sandsynligste Forklaring. At enkelte Socialdemokrater offentligt erklærer at have skiftet Standpunkt bør sikkert ikke tillægges for stor Vægt. Et Parti saa stort som det tyske Socialdemokrati maa rumme uensartede Elementer, og desuden er det ikke givet enhver at holde Hovedet klart i den Heksekedel af Følelser og Stemninger, som præger et krigsførende Land. I det hele bør man være varsom med at tillægge „Krigs“-Udtalelser varig Betydning.

Lige saa lidt som paa den store „Omvendelse“ tror Forfatteren paa en dybtgaaende Spaltning i det tyske Socialdemokrati. De to store Hovedgrupper af Rigsdagsmedlemmerne arbejder begge for det samme Maal: Fred uden Anneksjoner, kun med forskellig Opfattelse af den virksomste Taktik. De faa Mænd paa yderste venstre og højre Fløj tillægger han ikke særlig Betydning.

Til Slut beskæftiger Forf. sig med det ikke mindst interessante Spørgsmaal: Forholdet mellem Statsmagten og Socialdemokratiet efter Krigen. At der er Mulighed for et andet Forhold end det tidligere skarpe, kan ingen, der kender lidt til Krigens Tyskland, betvivle. Om det bliver mere end en Mulighed afhænger, saavidt det for Tiden kan skønnes, nærmest af Statsmagtens Standpunkt efter Krigen.

Bogen tynges en Del ved de mangfoldige Citater, hvoraf adskillige sikkert vil vise sig kun at have Døgnets Værdi.

C. V. Bramsnæs.

Dr. med. O. MALM: *Barnformindsnelsen i Norge og dens Aarsager*. Aschehoug's Forlag. 88 Sider. Kristiania. 1916.

Forf. gør Indtryk af at være en stridbar Mand. Han giver af et godt Hjerte Kvindesagsforkæmpere, moderne Kriminalister og Racehygiejniskere det glatte Lag — Kvinde-

af de øjeblikkelige Forhold i Mobiliseringsøjeblikket, dels ud fra Anskuelser, der allerede var til Stede tidligere, i mere eller mindre latent Form. Det er ogsaa den sandsynligste Forklaring. At enkelte Socialdemokrater offentligt erklærer at have skiftet Standpunkt bør sikkert ikke tillægges for stor Vægt. Et Parti saa stort som det tyske Socialdemokrati maa rumme uensartede Elementer, og desuden er det ikke givet enhver at holde Hovedet klart i den Heksekedel af Følelser og Stemninger, som præger et krigsførende Land. I det hele bør man være varsom med at tillægge „Krigs“-Udtalelser varig Betydning.

Lige saa lidt som paa den store „Omvendelse“ tror Forfatteren paa en dybtgaaende Spaltning i det tyske Socialdemokrati. De to store Hovedgrupper af Rigsdagsmedlemmerne arbejder begge for det samme Maal: Fred uden Anneksioner, kun med forskellig Opfattelse af den virksomste Taktik. De faa Mænd paa yderste venstre og højre Fløj tillægger han ikke særlig Betydning.

Til Slut beskæftiger Forf. sig med det ikke mindst interessante Spørgsmaal: Forholdet mellem Statsmagten og Socialdemokratiet efter Krigen. At der er Mulighed for et andet Forhold end det tidligere skarpe, kan ingen, der kender lidt til Krigens Tyskland, betvivle. Om det bliver mere end en Mulighed afhænger, saavidt det for Tiden kan skønnes, nærmest af Statsmagtens Standpunkt efter Krigen.

Bogen tynges en Del ved de mangfoldige Citater, hvoraf adskillige sikkert vil vise sig kun at have Døgnets Værdi.

C. V. Bramsnæs.

Dr. med. O. MALM: *Barnformindsnelsen i Norge og dens Aarsager*. Aschehoug's Forlag. 88 Sider. Kristiania. 1916.

Forf. gør Indtryk af at være en stridbar Mand. Han giver af et godt Hjerte Kvindesagsforkæmpere, moderne Kriminalister og Racehygiejniskere det glatte Lag — Kvinde-

bevægelsen er Udtryk for de degenerative Kulturtegn, som betegnes med Måmmonisme, Amerikanisme, Nydelsessyge, Livstræthed og Folkeslappelse, Kriminalisterne „beskytter Barnemord“ og Racehygiejnikerne faar at vide, at de som „pligtsky Egoister benytter Racehygiejnen som Paaskud til at føre et Liv i ufrugtbar Sanselighed“. Det er haarde Ord, men Forf. udslynger dem dog ikke uden at søge at dokumentere sin Berettigelse til at bruge dem. Han er en baade klog og belæst Mand, og han underkaster det beklagelige Problem: Fødslernes stærke Aftagen, en omhyggelig Undersøgelse. Der er baade fornødent Talmateriale (Begrebet „ægteskabelig Frugtbarhed“ kunde maaske blot have været lidt stærkere belyst), og der er nøje Redegørelse for forskellige Lovgivningers Stilling til Usædelighed og Fosterfordrivelse. Navnlig den sidste Foreteelse behandler han med Lægens Sagkundskab grundigere og mener, at der falder adskillige Procent af Fødslernes Tilbagegang paa dens Konto. Og ud fra sin Harmen over Tidens efter hans Mening mere og mere fremtrædende Tilbøjelighed til ud fra humane eller sociale Betragtninger at bære over med denne Forbrydelse, bruger han de stærke Ord — hans Stil er i det hele meget personligt præget, hvad der i og for sig til en Afvexling virker ganske tiltalende. Og utvivlsomt har han Ret i, at der i hvert Fald er en Forbindelse mellem de af de forannævnte Retninger forfægtede Synspunkter og Nedgangen i Fødslerne — selv om man ikke kan lægge saa stor en Part af Ansvar over paa disse Folks Skuldre, som Forf. gør. Men han er ikke mere ensidig, end at han er ganske klar over, hvilket næsten uoverskueligt Komplex af Aarsager, der ligger bag ved Fænomenet. Iøvrigt ser han i det hele ret mørkt paa Fremtiden: det er en Historiens evige Lov, der sker Fuldbrydelse — stigende Kultur og Livskraft og Frodighed kan ikke forenes. Nogle Hjælpe-midler mener han dog at maatte foreslaa, af hvilke flere dog synes lidt barokke.

Bogen er et varmtfølt, kraftigt og mandigt Indlæg mod al Afslappelse af de gammeldags Pligt- og Moralbud.

Sven Røgd.

CHR. GIERLØFF. *Byer og Boliger*. Hjemmet. Alb. Cammermeyer's Forlag. 108 Sider. Kristiania. 1916.

Bogen er et djærvt og varmhjertet Agitationsskrift mere end et oplysende end sige videnskabeligt Arbejde. Forf. har ens fulde Sympathi for sine gode Hensigters Skyld, og Overdrivelserne gør næppe synderlig Skade. Gode og sunde Boliger er en saa fundamental Betingelse for menneskelig Velfærd i alle mulige Henseender, at der vanskeligt kan tages for haardt fat paa de Tider og de Slægter, der lader Uforstand og Pengebegær faa frit Spil overfor Byggeriet.

Forf.'s Ideal er det „egne Hjem“, Smaahusene med Haver i lyse og venlige Omgivelser. „Og som kjærlighed gror av den hjemlige jord“ —, synger man i Norge. „Kan man vente, at der skal gro nogen Kærlighed af den hjemlige Jord i en Kristiania-Lejekasernes Baggaard?“, spørger Forf. Hans Interesse strækker sig fra det sociale til det praktiske og æstetiske. Han anbefaler som Exempel til Efterfølgelse en Bestemmelse i Sachsens Lov om Bygninger i By og paa Landet: „Samtykke kan nægtes til Opførelse af eller Forandringer af Bygninger, naar By-, Gade- eller Landskabsbilledet skades af Bygningen eller dens Omgivelser“.

Forf. anfører en Del Tal, der virker ganske kraftigt i Sammenhængen med de fantasifulde og veltalende Beskrivelser af Følgerne af daarlige Boligforhold, men som ikke altid staar for Kritik. Naar Forf. efter at have meddelt, at 72 % af Bergens Befolkning bor i Eet- og To-Værelseslejligheder mod kun 47 % af Londons, udbryder: „hvad betyder disse Tal?“, vil man med god Samvittighed kunne sige: ingenting — saalænge man intet ved om de paa-